

ØKF Team Budget (2394)
Økonomiforvaltningen

Notat

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

Hørings svar til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 14. marts 2022 udsendt et forslag om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine i høring med svarfrist den 15. marts 2022.

Københavns Kommunes bemærkninger til lovforslaget fremgår nedenfor:

Overgang fra aktstykke 213 til særlov

- Det fremgår af aktstykke nr. 213 om kommuners adgang til at tilbyde fordrevne fra Ukraine kost og log, at kommunernes udgifter (på op til 500 kr. pr. plads pr. dag) bliver dækket i perioden frem til den forventede ikrafttræden af særloven. Det er ifm. lovforslaget uklart, hvorvidt denne kommunale kompensation til akut kost og log vil fortsætte i perioden fra særlovens ikrafttræden og frem til, at en person meddeles ophold og visiteres til kommunen.
- Det virker uklart ud fra økonomiafsnittet (afsnit 4), hvorvidt der med særloven kan forventes, at der afsættes (service)midler til at dække udgifter til sagsbehandling ifm. håndteringen af ny-visiterede borgere, der skal omfattes af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammer eller introduktionsprogrammer.

Boligplacering og parallelsamfund

- Personer med ukrainsk herkomst bør undtages fra opgørelserne over udsatte boligområder, forebyggelsesområder og parallelsamfund. Ligeledes bør personer med ukrainsk herkomst undtages fra de begrænsninger, der er lagt i lovgivningen i forhold til kommunernes muligheder for at anvise dem til boliger i udsatte boligområder, forebyggelsesområder og parallelsamfund.
- I København er det største potentiale for at finde egnede, permanente boliger til ukrainere i de almene boliger og ikke mindst i udsatte boligområder, forebyggelsesområder og parallelsamfund. Det må imidlertid formodes, at de ankomne ukrainere har ingen eller meget lav indkomst ligesom deres uddannelser ikke vil være registreret i Danmark. Et sekundært problem kan være, at ukrainere også tæller som ikke-vestlige borgere (den del har dog alt andet lige mindre betydning). Derfor vil en boligplacering af ukrainere i almene boligområder kunne medføre, at et boligområde udpeges som udsat område, eller at et allerede udpeget område ikke får

14-03-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 4188

Dokumentnummer i F2
1085749

Sagsnummer eDoc
2022-0091081

Sagsbehandler
Emilie Ingeborg Worning

ØKF Team Budget (2394)

mulighed for at komme af de statslige lister til trods for en ellers positiv udvikling.

- Det bør være simpelt at implementere en løsning, hvor personer med ukrainsk herkomst undtages fra opgørelserne. En eksisterende parallel til en sådan løsning er den nuværende opgørelse af indkomstkriteriet, hvor personer under uddannelse undtages fra opgørelsen af dette kriterium.

Socialområdet

- Det konstateres, at der med lovforslaget sker en udvidelse af den berettigede personkreds i relation til lov om social service § 2, hvori det er fastsat, at *enhver*, der har lovligt ophold i landet har ret til hjælp efter lov om social service. Københavns Kommunes Socialforvaltning lægger således til grund, at personer, der får opholdstilladelse i Danmark efter det fremsatte lovforslag, er omfattet af lov om socialservice og vil få ret til ydelser efter loven.
- Kommunernes Landsforening og regeringen har den 11. marts 2022 indgået en aftale, som bl.a. har haft til formål at skaffe ro om økonomien forbundet med at modtage ukrainere. I aftalen fremgår det, at kommunerne kan hjemtage et månedligt grundtilskud på 2.950 kr. til hver udlænding omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejse-programmet til dækning af *sociale merudgifter* og generelle udgifter. Dette vil også gælde for fordrevne ukrainere. Socialforvaltningen i Københavns Kommune ønsker i den forbindelse, at det bliver tydeliggjort, hvilke konkrete sociale udgifter, det er tanken, der skal dækkes ud fra dette beløb, og om kommunerne udover dette grundtilskud vil blive kompenseret for sine udgifter til ydelser efter serviceloven, sundhedsloven, Integrationsloven og lov om aktiv socialpolitik.

Udgifter til udlændinge

- Københavns Kommunes Socialforvaltning noterer som ovenfor nævnt, at der med forslag til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, sker en udvidelse af den berettigede personkreds i serviceloven § 181 om udgifter til udlændinge. Med lovforslagets § 41 udvides den omfattede personkreds i serviceloven § 181, om udgifter til udlændinge, til også at omfatte udlændinge der får opholdstilladelse efter lovforslaget.
- Det noteres, at den foreslåede ændring medfører, at staten efter § 181, stk. 3, nr. 1, i serviceloven vil afholde en kommunes udgifter til udlændinge, der inden 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen efter lovforslaget, på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i et døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv. Endelig vil den foreslåede ændring medføre, at staten efter § 181, stk. 3, nr. 2, i serviceloven vil afholde en kommunes udgifter til mindreårige, der har fået opholdstilladelse, dog kun indtil den mindreårige er fyldt 18 år, eller barnets forældre får lovligt ophold i Danmark.
- Staten afholder herefter fuldt ud kommunens merudgifter til hjælp efter § 11, stk. 3, §§ 41 og 42, § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, § 52 a, § 54,

§ 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2, og §§ 96, 98 og 100 i serviceloven i de første tre år efter datoen for opholdstilladelsen efter lovforslaget.

- Som nævnt ovenfor ønsker Socialforvaltningen det klargjort, hvordan lov om social service § 2, korresponderer med forslagets § 41, og om det betyder, at fordrevne ukrainere, der med vedtagelsen af lovforslaget får lovligt ophold i Danmark, har ret til alle ydelser efter lov om social service, men at Københavns Kommune udelukkende opnår refusion for ydelser nævnt i forslagets § 41.

Sundheds- og omsorgsområdet

- Når ukrainerne ikke har ansøgt om opholdstilladelse, kan de opholde sig visumfrit i Danmark i 90 dage, hvor der kun er adgang til akutte lægelige behandling i hospitalsregi. Når ukrainerne har ansøgt, underlægges de udlændingeloven, hvilket betyder, at de kun har adgang til nødvendige sundhedsmæssige ydelser, som Udlændingestyrelsen er ansvarlig for at levere. Det angives i de generelle bemærkninger til lovforslaget, at det også omfatter sociale ydelser. Det betyder, at Udlændingestyrelsen skal godkende afholdelse af udgifterne, og dermed fastsætter Udlændingestyrelsen også, hvilke tilbud ukrainerne har adgang til indtil opholdstilladelsen er givet. Med lovforslaget er der således fastsat en nedre grænse for, hvilke sundhedsmæssige og sociale tilbud ukrainerne har adgang til, indtil opholdstilladelsen er givet. Mange af de tilbud som kommunerne tilbyder, er forebyggende og sundhedsfremmende. De vil i stort tilfælde ikke defineres som nødvendige ydelser.
- Det fremgår af lovforslagets generelle bemærkninger pkt. 2.9., at nødvendige sundhedsmæssige (og sociale) ydelser omfatter fx hospitalsbehandling, tandlægebehandling, psykologbehandling og behandling ved speciallæge. Som lovforslaget læses, så omfatter det hospitalsydelser og ikke kommunale ydelser, indtil opholdstilladelsen er givet.
- Lovforslaget giver således ikke klart hjemmel til, at kommunerne påtager sig opgaver i forbindelse med sundheds- og sociale ydelser, jf. lovforslagets § 14, stk. 2, indtil opholdstilladelsen er givet.
- Det fremgår af aktstykket godkendt af Folketingets Finansudvalg, der giver kommunerne adgang til at afholde udgifter til indkvartering og forplejning af ukrainerne, at det kun dækker frem til d. 17. marts, hvor loven træder i kraft. Det vil sige, at kommunerne fra d. 17. marts 2022 ikke længere har hjemmel til at huse ukrainerne. Det må derfor anbefales, at der er en forlængelse af perioden, hvor kommunerne kan stille indkvarteringsfaciliteter til rådighed, indtil ukrainerne og netværket omkring dem, har fået orienteret sig i muligheden for at ansøge om opholdstilladelse efter denne lov.
- Kommunen vil kunne fungere indkvarteringsoperatør efter lovforslagets § 16. Det fremgår ikke af lovforslaget, hvordan indkvarteringsoperatøren godkendes. Indkvarteringsoperatøren har også ansvar for at udarbejde kontrakt med hver af de indkvarterede, som beskrevet i særlovens § 16, stk. 2, i forhold til den enkeltes færdigheder og kompetencer mv., hvilket skaber et behov for yderligere sagsbehandling i kommunerne, hvis de er indkvarteringsoperatør.

Børne- og ungdomsområdet

- Det bemærkes, at det er en omfattende opgave at udarbejde individuelle begrundelser for evt. dispensationer på folkeskoleområdet.
- Der er behov for dispensation fra § 6 om, at undervisning i dansk som andetsprog varetages af lærere eller andet undervisende personale.